

[Munch-Petersen.]

lejeloven, som den nu er, vil medføre yderligere Misbrug, hvilket Kendsgerningerne har bevist i den korte Tid, der er gaaet, siden man kunde forudse, at den nuværende Huslejelov vilde udløbe. Det er en Kendsgerning, som man overhovedet ikke kan komme udenom: der er sket ublu Lejeforhøjelser, Opsigelser fra Husejernes Side o. s. v., og det endda til Trods for, at Husejerne har haft den Taktik for største Delen at vente til senere for ikke at give Anledning til, at man for kraftigt skulde agitere for en Forlængelse af Huslejeloven. Det er Kendsgerninger, som alle kan se, undtagen de, der direkte repræsenterer Huslejeaager-Interesser, hvad enten det nu er Repræsentanter for Venstre eller dem, der som det ærede Medlem Hr. Carlsenskiødt repræsenterer de specielt kristelige, Gud velbehagelige Huslejeaager-Interesser.

Men selv om man altsaa maa foretrække en Forlængelse af den bestaaende Huslejelov fremfor slet ingen Huslejelov, er dermed naturligvis ikke sagt, at denne Huslejelov giver en tilstrækkelig Beskyttelse af Lejerne. Formaålet har det ærede Medlem Hr. Einer Jensen i Dag udtrykt saaledes, at den skulde sikre en ligelig Ret for Husejere og Lejere, og det er naturligvis ud fra det nationale Folkefællesskabs Princip, som det ærede Medlem Hr. Rager i Dag talte for, hvorefter man ogsaa skal sikre en ligelig Ret for Godsejere og Husmænd og paa alle Omraader skabe det store Folkefællesskab.

Vi ved som Socialister, at der ikke eksisterer nogen saadan ligelig Ret, at naturligvis de, der sidder paa den stærke Side, sidder paa Kapitalen, trækker stærkest, og at der aldrig kan blive Tale om nogen ligelig Ret mellem Husejere og Huslejere i det kapitalistiske Samfund. Jeg har tidligere fremhævet de helt andre Principper, som man gaar frem efter, naar Arbejderklassen har Magten, som man gaar frem efter i Sovjetunionen, hvor man bestemmer Lejen efter Folks Indtægter, og hvor der derfor ikke kan finde Udbygning Sted paa dette Omraade.

Der er fra Lejernes Side stillet en hel Masse Krav op. Der er rundt omkring blandt Lejerne et stærkt Røre; Lejerne har allerede under den hittidige Huslejelov

og i endnu højere Grad, da der er Udsigt til, at den udløber, set sig nødsaget til at slutte sig sammen i Organisationer og stille deres Krav op for at værne sig mod de Overgreb, som ogsaa er sket i Ly af den bestaaende Huslejelov. De Krav, som Lejerne først og fremmest fremsætter, er følgende: at Huslejeloven ikke bare bør omfatte alene dem, som den omfatter nu, men overhovedet bør omfatte samtlige Lejere, ikke blot i København, men ogsaa i Provinsen, ikke blot i gamle, men ogsaa i nye Lejligheder, og at de Tvistigheder, som opstaar mellem Ejere og Lejere, maa afgøres af Nævn, eller hvad man vil kalde dem, hvori Lejerne har Hovedindflydelsen.

Man kan ikke have nogen Tillid til, at de borgerlige Domstole dømmer retfærdigt og billigt i disse Sager, og heller ikke til Nævn med en saakaldt neutral Opmand, valgt ud af det borgerlige Samfund, men det bør netop være en Institution, hvor Lejerne selv har Hovedindflydelsen, som maa afgøre saadanne Spørgsmaal, for at de skal blive afgjort paa rigtig Maade. Et saadant Nævn maa have som Opgave ikke blot at værne mod yderligere ublu Lejeforhøjelser eller mod Opsigelser i den Hensigt at forhøje Lejen, men overhovedet at sørge for, at Huslejen holdes nede i en rimelig Størrelse. Det kan aldrig blive den vigtigste Opgave at stabilisere det nuværende Niveau, som i Forvejen er alt for højt og giver en ganske ublu Fortjeneste, især i de gamle Ejendomme. Men Opgaven maatte, hvis der skulde være Mening i det, være at faa Lejen sat ned, saaledes at man hindrede den ublu Fortjeneste, som finder Sted i Øjeblikket, og selvfølgelig ogsaa at paase, at Husejerne virkelig overholdt deres Forpligtelser med Hensyn til Vedligeholdelse af Lejlighederne og Ejendommene.

Der er endvidere Spørgsmaalet om den Forudbetaling af Huslejen, som kræves langt de fleste Steder, og som faktisk er en Kapital, som Lejerne tvinges til at sætte ind i Ejendommene til Trods for, at det burde paahvile den, som tager Fortjenesten af Ejendommen, at sætte Kapital i den. Det burde derfor forbydes at forlange Indskud eller forudbetalt Husleje for mere end een Maaned. Et andet yderst aktuelt Spørgsmaal er Spørgsmaalet om den erhvervsmæssige Lejlighedsanvisning, hvor det viser sig, at der